

ANTONI CASTEL

Els pobres resultats de Mohamed VI

A punt de celebrar el segon aniversari de la mort del rei Hassan II, Marroc espera que les promeses de canvi fetes per Mohamed VI es concretin d'una vegada per totes. Després d'uns mesos de dol, el jove rei va intentar *matar* el seu pare destituint un dels personatges més odiats i que semblava intocable, el ministre Driss Basri, l'home que li feia la feina bruta a Hassan. Fa fer neteja també en alguns ministeris i va col·locar companys del col·legi al front d'una televisió i ràdio públiques que s'havien distingit per donar una informació mesquina, mediocre i totalment supeditada als interessos del Makhzen, el Govern marroquí.

Es va voler presentar proper al poble, preocupat per les seves inquietuds i problemes, i per això va alleugerir les normes de protocol i es va mostrar en públic menys distant i altiu que el seu pare.

Va continuar l'obertura iniciada per Hassan, de qui no renegava malgrat les nombroses i terribles ombres del seu regnat. Gràcies als aires renovadors, van tornar destacats dirigents de l'oposició, com Abraham Serfaty, i va permetre que es parlés dels aspectes més tenebrosos del regnat de Hassan II: la repressió, les desaparicions, la mort de Ben Barka i el penal de Tamazmart.

Els punts positius de qui va ser anomenat per la premsa servil "el rei dels pobres" s'acaben aquí. És un balanç més aviat minso, no tant pel que s'ha fet sinó per les esperances que va despertar entre els seus súbdits. Però no se li poden retreure totes les mancances. El Govern, dirigit pel socialista Abderrahman Youssoufi, s'ha mostrat lent de reflexos, sempre a remolc de les iniciatives reials quan hauria d'haver estat a l'inrevès. Fins al punt que el rei ha continuat governant per decrets (*dahirs*) i Youssoufi, un demòcrata de tota la vida, és percebut com l'obstructor de les reformes institucionals.

El Govern, d'aspiració laica, ha estat superat pels esdeveniments, incapaç de

donar resposta a una etapa en què calia ser agosarat, tot reconeixent que és molt difícil ser-ho en un país que acabava d'enterrar un rei intel·ligent, que impressionava per la seva astúcia i que tenia atemorits tots els polítics. El mateix Youssoufi ja va conèixer la presó, reservada per a qui traspassava uns límits que Hassan fixava de manera arbitrària.

Els islamistes treballen a llarg termini. Presents en el Parlament, les universitats, les fàbriques i els suburbis, creixen a poc a poc, però sense parar. En el seu favor tenen la pobresa, extrema en algu-

El Govern, dirigit pel socialista Abderrahman Youssoufi, s'ha mostrat lent de reflexos, sempre a remolc de les iniciatives reials, quan hauria d'haver estat a l'inrevès.

nes barriades i en zones rurals, i el sentiment generalitzat que només en la religió es pot buscar refugi a les penúries econòmiques i al buit cultural provocat per l'impacte d'Occident.

I com el rei és el comanador dels creients, s'agenollen davant seu, perquè no es pot discutir l'autoritat religiosa del successor del profeta Mahoma, per a centrar-se a atacar els polítics, per corruptes i ineficients. Abdesalamn Yassine va anar més enllà i va demanar pú-

blicament a Mohamed VI que tornés els diners robats pel seu pare. Unes manifestacions, descarades i impensables en el temps de Hassan, però que només les subscriurien els més radicals de l'islamisme, que no és un tot sinó que agrupa diferents sensibilitats. Els altres, molt servils en les relacions amb la monarquia, veuen en el rei un aliat per combatre els partits laics, en un país de forta tradició d'associacionisme no religiós, i frenar les reformes que poden contradir els preceptes d'un islam ortodox, sobretot en la qüestió de les dones, que exigeixen un protagonisme en la societat.

En el conflicte del Sàhara Occidental, Mohamed ha actuat amb la mateixa habilitat que el seu pare, entrebant a cada moment les iniciatives per a la celebració del referèndum d'autodeterminació en un territori al qual no pot renunciar si vol continuar regnant. En dos anys, no s'ha avançat ni una polzada en l'aplicació del pla de pau que en el seu moment va impulsar l'Organització de la Unitat Africana (OUA). Ben al contrari, ha aconseguit que l'emissari James Baker i el secretari general de les Nacions Unides, Kofi Annan, esgotats per l'obstruccionisme de la diplomàcia marroquina, renunciessin a l'autodeterminació i avalessin un pla que és un regal a Rabat.

El nou pla, presentat fa unes setmanes a la seu de les Nacions Unides, és un cop molt dur contra les aspiracions del Front Polisario i, per extensió, d'Algèria. Ni parla d'independència, sinó que proposa que el Sàhara s'incorpori al Marroc, amb una autonomia limitada. El pla seria inacceptable pel Polisario si Algèria, el seu protector, no estigués a punt d'una insurrecció popular que pot fer trontollar els fonaments de l'estat edificat arran la guerra contra el colonitzador francès. La proposta, en canvi, és una victòria de Mohamed VI, potser l'única en aquests dos anys de regnat diletant.